Porto opłacono ryczałtem

Ч. 31 (466). Неділя, дня 29. липня 1928. Рік X.

Адреса Редакції і Адміністрації „УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС“ ПЕРЕМИШЛЬ, Побереже ч. 1.

Конто П. К. О. в Варшаві Nr. 142.807 Передплата в краю виносить 10 зол. річно, 5·50 зол. піврічно, 3 зол. чвертьрічно. В Чехії квартально 18 ч. к. Передплату з Чехословаччини складати на конто Адм. „Укр. Голосу“ в Zivnostenska Banka v Praze). Для Франції 60 фр. річно для Америки 2½ дол. річно.

Ціна примірника 25 с.

Редактор приймає щодня від год. 11–1.

Рукописів Редакція не звертає, неоплачених писем не приймається.

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

політично-економічний орган.

ТАРИФА ОГОЛОШЕНЬ: за текстом за 1 вірш міліметровий одношпальтовий (сторона має 6 шпальт анонсових) 0·24 зол., для дрібних промисловців укр. інстит. 0·16 зол. Дрібні оголошення по 0·15 зол. за слово, найменше дрібне оголошення 1 зол., для шукаючих праці подані безпосередно до Адміністрації по 0·10 зол. за слово. Оголошення в тексті 150% дорожші, на першій стороні 300% дорожші. Рахунки платні і заскаржальні в Перемишлі, а замовляючий анонс вже тим самим без застережень годиться на це.

Наука для нас...

В сотну річницю смерти Франца Шуберта (уродж. 1797, ум. 1828 р.) відбулось у Відні німецьке свято пісні в днях 19, 20, 21 і 22 липня. Чим для німецької поезії є поет Ґете — тим для німецької пісні є композитор Шуберт. Тому зі всіх країн, де бється німецьке серце, зїхались німецькі співаки до Відня, де Шуберт уродився, ділав і вмер. З цілої Німеччини, з Шлєсвіґа як і з над Рену, з Туринґії як і з Штутґарту, з Швайцарії і з Австрії, зі страчених по війні країв — зі Шлеска, з Зарбрікен і судетського краю, — зі всіх країв, де Німці кольоніями мешкають, з Семигороду, Польщі, навіть іззa моря — приїхало до Відня около 250 тисячів Німців, щоб тут перед цілим світом задокументовати свою культурно-національну єдність.

Правдива мандрівка німецьких племен — але орґанізована до найменших подробиць. Бо тільки й подумати: чверть міліона людий рівночасно перевезти, прогодувати, дати їм нічліґ — на це треба такої орґанізації, яку тільки Німці мають. Очевидно — роблять це все Німці не лишень на те, щоб показати перед світом могучість німецького ідеального богацтва — німецької пісні, але щоб також показати світови свою національно-політичну силу і єдність. Чверть міліона людий зі всіх країв прибуло до Відня одушевлені одним і тим самим бажанням, кермовані одним заміром, наставлені на одну ціль.

З цеї нагоди забрали голос два державні мужі німецькі, а саме німецький канцлєр Міллєр і австрійський о. Зайпель, щоб підчеркнули політично-національне значіннє співацького свята. Німецький канцлєр бачить в німецькій пісні „живуче свідоцтво духового богацтва національного життя німецького, як також сильну звязь, яка лучить всі части німецького народу“. Тому „нетільки животна могучість пісні, але також і свідомість внутрішної нерозривної лучности Німеччини з єї братами в Австрії має одушевити всіх учасників свята“. На це відповів канцлєр Австрії між иншим таке: „Богато гарних *німецьких пісень відспівається при тій нагоді.* Але найкращою піснею німецькою, яку почують всюди з найбільшою увагою, навіть поза кордонами Австрії, буде саме свято... Посвідчить воно, що цілий німецький народ творить могучу єдність, сперту на спільній культурі, а з другої сторони, що політичні границі не будуть могли перешкодити істнованню і розвоєви тої єдности“.

Також артисти, політики і економісти в німецьких часописах підносять велике значіннє віденського свята не лиш під оглядом артистичним і національно-політичним, але передовсім також підчеркують економічне значіння цего свята, яке глибоко втискається в економічне життя Австрії, зокрема Відня. „Будова великанської галі співацької в Пратері — пише проф. Якш — виконана австрійськими архітектами і інжінерами, австрійськими фірмами і робітниками, до якої ужито австрійського матеріялу, — дальше будова инших святочних будівель, при виконанню яких те саме ділось“... Иншими словами співацьке свято принесе віденським Німцям кількадесять міліонів торгу, якими збогатиться Австрія. Кождий тут знайде свій зарібок від купця і ресталратора почавши, а на фризієрі і дорожкарі скінчивши.

Це німецьке свято є наукою і для нас Українців. Від Німців прийдеться нам ще богато учитись і їх наслідувати. Ніяка нація в історії не перебула такої катастрофи, як Німці — ніяка нація так скоро по катастрофі не двигнулась, як німецька. А все те завдячують Німці своїй орґанізації і своїй праці. Тай ми перебули подібну катастрофу як Німці, але ще лежимо від упадку як паралітики, не могучи піднестись. Чому? Бо нема в нас нічо з тих цінностей, які мають Німці — нема одного бажання, одного наміру і одної цили.

І в нас відбуваються ріжні свята національного характеру, але їх не можна навіть рівнати з німецькими під оглядом національно політичного значіння. А вже про економічну сторону наших свят і обходів нічого й говорити. А коли приходиться про це говорити, то треба з жалем ствердити, що по кождім національнім святі ми економічно слабші. Докажім це прикладами.

В р. 1914 був в нас у Львові здвиг Соколів і Січей. Національне-політичне значіннє цего свята досить велике. Але рівночасно ми з'їдніли що найменше о оден або два міліони корон. Чому? Бо видали у Львові ці гроші в чужі руки. В инших народів такі гроші пересуваються з одної кишені до другої членів того самого народу. А наші гроші пересуваються в чужі кишені і вже ніколи до нас не повернуть. Навпаки — ті гроші звертаються проти нас, бо зміцняють противника в боротьбі проти нас. Те саме при наших балях, вечерницях на якісь патріотичні цілі. Чужинцям даємо десятки тисячів, а для нас хіба це, що погопаємо собі і як де нема дефіциту, то капне яка сотчина на „Рідну Школу“ чи „Театральну кооперативу“. Або наші відпусти. Сама Кальварія коштує нас міліони — а все те пропадає в чужій кишені. Кождий відпущений гріх дорого нас коштує. Так на кождім кроці. Кожда наша поїздка у Львів чи до иншого міста — це наше зубожіння, бо у Львові ми навіть не маємо свого ресторану, де зїлиб обід. Ба навіть наша мандрівка на могили в часі Зелених свят приносить нам економічну втрату, бо на наших вінцях заробляють чужинці.

Тому коли Німці **передовсім** підчеркують економічне значіннє своїх національних свят, то й нам слід застановлятись над економічним значіннєм наших свят. І нам треба старатись, щоб ми через ті свята економічно не бідніли. Вчімся цего від Німців...

Не допчім по золоті!

Господарські умовини нашого життя, особливож селянина на селі є просто невиносимі. Земля не розростається, родить завжди ту саму скількість збіжа, а з другої сторони ростуть діти, ростуть видатки і податок натискає.

Брак землі, брак гроша, брак праці — отсе явища, ще ціхують нинішне життя. З усіх сторін стараємося ми самі, як можемо, запобігти тому, та здані виключно на свої сили, бачимо, що мимо всіх зусиль поступаємо дуже поволи вперід. Правда — на взір чужих, культурних народів ми починаємо заводити в себе новочасну господарку з машинами і штучними погноями, маємо молочарні і кооперативи — поволи і промисл власний творимо — але це ще далеко не все.

Зостається нам ще богато таких царин, на яких ми — якби дрібка охоти — моглиб і працювати і доходи мати. Писалося у нас вже про шовківництво, про значіння кооперації, а тепер ще хочемо вказати на одно жерело добробуту.

Настало літо. На сіножатах, лугах, повно квіту. Ми, звичайно — ходимо та тішимося, що добре сіно буде. А ніколи не впаде нам на думку, що в тих травах криються тисячі золотих і що їх треба тільки вміти находити. Правда — готових гроший найти годі, але можна найти щось таке, за що грошики і то добрі будуть.

Це лікарські ростини.

Звісною кождому, що є зілля, які мають в собі лік. Знаємож добре, що цвіт липовий помагає від кашлю, що в румянку добре мити очі, як хорі. — Ну, а це вже хиба усі знають, що за назбираний на полі кмін від якого небудь крамаря-жида можна одержати пару золотих.

Та не ходить тут о цвіт липовий, румянок чи кмін. Ходить о те, що на наших полях росте тисячі ростин, які відповідно зібрані і висушені моглиб принести неодному сотку золотих.

І бабка і глуха кропива медунка і слиз і румянок і сестрички і кровавник і лопух і дівина і татарське зілля — це все оті лічничі зела. І треба тільки збирати їх, висушити в тіни, піти до першої ліпшої аптики — а там радо куплять.

А тепер якраз пригожий час. Липи цвитуть, по полях ще повно цвіту — а малі діти, що не можуть помогти на полі, моглиб неодин гріш придбати. Треба лиш показати їм, що і як збирати і вони, замісць бавитися сірниками та невипаленими ґранатами, найшлиб миле й корисне зайняття.

Статистика доказує, що в 1926 р. Польща спровадила зза границі більш як за 100 тисяч зол. таких лічничих зіль, які в нас є і яких нам просто не хочеться збирати. А за один кільоґрам липового квіту яка будь аптика заплатить 8 зл.

І тепер скажім: по що нам видавати гроші за заграничні ростини лічничі — коли в нас такі є? Чому ми не можемо хоч з половину отих 100 тисяч задержати та придбати до своєї кишені?

Скаже хтось, що не знає що збирати — то ми відсилаємо його до тов. „Сільський Господар“ Львів, вул Зіморовича 20. Там йому даром всі вказівки дадуть.

А в нас моглаб така торговля лічничим зіллям цвисти добре, бо наші землі на них родючі. Моглиб навіть кооперативи цю акцію в свої руки взяти.

І тому: Не марнуймо ані одного дня! Не допчім по золоті а на думці маймо приповідку, що не святі горшки ліплять! — К-к.

Кров в югославянськім парляменті.

(Від нашого кореспондента з Югославії)

Дня 20. червня стався в югославянській скупштині надзвичайний парляментарний скандал. В часі шаленої обструкції, котру провадила т. зв. хлопсько-демократична коаліція проти влади, коли опозиційні хорватські посли з партії звісного Ст. Радіча накидалися на радикального сербського посла, Чорногорця Пунішу Рачіча зі словами „злодюго“, „габівнику“, вхопив зревольвований сею образою Рачіч револьвер і вистрілив шість разів до Радічевих послів. Трупом лягло двох хорватських послів Радічевої партії: П. Радіч і др. Басарічек, а ранені Ст. Радіч (в живіт), др. Пернар (він то прозивав Рачіча) і ще оден посол.

Що така подія могла статися в однім европейськім парляменті, до того на Балкані, се не така дуже велика дивниця для кождого, хто знає яких „народних заступників“ звичайно вибирає „суверенний народ“ до своїх парляментів. А ще на Балкані, де демократія і парляментаризм не мають майже ніяких традицій, а власне, де вони мають своє рідні балканські традиції, де демократичну систему заведено механічно, малпуючи західну Европу.

Отже ся подія сама по собі, т. зн. дивлячися на неї як на одну епізоду парляментарного, демократичного життя, малаби лише льокальне значіння, як оден причинок до історії парляментаризму на Балкані. Бо не забуваймо, що по системі демократичних парляментарних виборів, при котрих про вибір „народного вибранця“ рішає не так етична, культурна і політична вартість і зрілість людини, не її діла, не так моральні і інтелектуальні прикмети, як сприт, широка губа, брак совісти, безхарактерне підлещуваннє низьким інстинктам маси, одним словом демаґоґія, — що при такій системі дуже легко стають „заступниками народа“ люди, які готові на все...

Та ся кровава подія набирає окремого значіння з огляду на те, *що сербський посол стріляв до хорватських послів.* По совісти не можна твердити, що П. Рачіч стріляв з національно-політичних мотивів, як Серб на своїх ворогів Хорватів, бо з цілої довгої обструкції, а зокрема з перебігу засідання скупштини з 20. червня можна досить ясно бачити, що стріли Пуніши Рачіча були в першій мірі спровоковані безглуздою обструкцією і єї дикими методами, а зокрема тими простацькими і образливими словами, котрими обструкціоністи послугувались замісць арґументів і котрих зокрема не щадили для самого Рачіча. А треба знати, що Рачіч Чорногорець і бувший сербський коміта (комітаджія).

І хоч кровавий конфлікт в білоградській скупштині мав виразний особистий характер, характер вуличної сварки на тлі особистім, то мимо того смерть і рани хорватських послів з руки сербського, правительственного посла можуть викопати бездонну пропасть між Хорватами і Сербами і ще більше розєдинити ті два народи, що ще не так давно, бо 1918. року проголосили свою національну „єдність“, (хоч в дійсности ніколи одної національної цілости не творили).

Користи з того спору Хорватів і Сербів не буде нікому. Хорватське питаннє було і дотепер найбільшою колодою на дорозі розвитку Югославії. А коли тепер Хорвати з кровавого скандалу балканського парляментаризму зроблять свою національну траґедію і у своїй славянській сентиментальности приберуть позу мучеників сербського шовінізму, то їх доля від того ані трохи не покращає.

Хорвати у Югославії дійсно в незавиднім положенню. Серби верховодять, панують, господарять в державі по свойому і для себе. Та винуваті в сім не лише Серби, задля свойого імперіялізму і геґемоністичних хотінь, але завинили тут і Хорвати, що не виказали *свойого імперіялізму*, що проти спритних та лукавих сербських політиків Пашіца і Прібічевіча, не поставили мужних і досвідних політиків своїх. Що Серби хотять мати геґемонію, що вони схочуть панувати і приказувати, в новій державі — се було ясно ще 1918 року при народинах Югославії. І тоді треба було хорватським політикам обережно і тверезо поступати, а не бігти з Загребу навипередки до Білграду і за намовою лукавого Серба з Хорватії Прібічевіча (нинішнього союзника Ст. Радіча...) здатися Сербам на ласку і неласку, мовляв, „ми брати“, нам не треба ніяких умов, ані правнодержавних ґарантій.

Похибка з 1918 р., поповнена у шалі „югославянства“, мститься на Хорватах дотепер. А найгірші збитки зробила Хорватам таки славна демократія, бо вона то шляхом „загальних, тайних“ і тд. виборів дала Хорватам за вожда речника і заступника нещасного Стефана Радіча і його хлопську партію, в котрій він необмеженим був диктатором. Стефан Радіч, феноменальний демаґоґ і політичний дурисвіт, а рівночасно абсолютний політичний нездара і шарлатан, є головною і найбільшою причиною всього повоєнного лихоліття хорватського народу, і обставина, що він вже десять літ стоїть на чолі хорватського народу і тримає в своїх руках всю політичну силу Хорватів, приводячи їх від невдачі до невдачі, *се властива траґедія Хорватів.* Радіч так сфанатизував хорватське селянство містичними „хлопськими правами“, якоюсь дикою ненавистю до „панів“ т. є. до інтеліґенції і „сурдутовців“ взагалі (бо шляхти Хорвати вже не мають), що кождий розумний і тверезий голос в хорватськім життю остає все голосом в пустині. Мимо всіх численних злочинних похибок і мимо абсолютного браку якихсь позитивних результатів своєї праці, Радіч все ще має необмежене довіре в масах, а остання кровава подія в скупштині зробить його великим національним мучеником в очах некритичної маси. Замісць падати, престіж Радіча в масах ще зросте і він остане мабуть ще других 10 літ темним духом хорватського народу.

Так виглядає кровавий акт в скупштині і з ним в звязи хорватське питаннє в Югославії в очах посторонного, незаінтересованого глядача.

Криваві розрахунки між „народними вибранцями“ се природне явище сучасного партійництва, хоч правда явище надзвичайне, а недоля Хорватів се в першій мірі наслідок нерозумної, емоціональної політики їх політичного проводу, се насамперед „заслуга“ Ст. Радіча і його демаґоґічної хлопської партії.

На жаль, здаєся, що ані кроваве вбивство в скупштині, після котрого настав і серед сербських провідних кол помітний зворот в їх великосербських, геґемоністичних настроях зглядом Хорватів — Ст. Радіча не навчить розуму. Він не використає сего пригожого моменту, щоби привести сербських політиків до уступок на користь Хорватам, щоби підготовити ґрунт для *ревізії конституції* в цили запевнення Хорватам бодай *широкої автономії*, коли не федерації.

Що Радіч знов змарнує і не використає сего пригожого моменту, се видно з того, що він навіть не хотів говорити з чоловим сербським політиком, старим лідером радикальної партії, Становєвічем, коли той як висланник самого короля хотів від Радіча дізнатись про його погляди на ситуацію, що настала по вбивстві. Що більше — Радіч заявив, що в загалі не ввійде в ніякі зносини з ніким з кругів бувшої влади. З кимжеж думає той „політик“ виборoти для Хорватів кращу долю в державі, коли не хоче мати ніяких зносин з представниками Сербів (радикали і демократи) Словінців (о. Корошец з Слов. Нар. Пар.) і Мусулманів, котрі представляють 2/3 держави? А ту державу признає і бажає в ній остати!!

Одиноким бажаннєм Радіча є тепер: нові *вибори.* Отже о мандати для своєї партії йому ходить, а не о зміну державної конституції, і о правнодержавні ґарантії для рівноправности Хорватів з Сербами.

Сохрани нас Господи від таких „вождів“ народа. А ми їх вже мали! І доси гірко відчуваємо наслідки „державної політики“ нашої соціялістичної інтеліґенції. — Розвалила вона нам нашу Державу, запроторила Україну в большевицьку коршму і сама потім пішла в найми до сусідів, одних і других...

Галичанин.

Під розвагу жінкам

(голос української жінки).

Ми Українці повинні брати собі взорець з других націй, які переходили подібні життєві дороги — або поступати так, як годилобся в наших обставинах. — Та ми ні! Куди нам! Ми малпувати будемо (та ще й незручно) таких, що зовсім не підходять під нашу сучасність і замісць творчих доріг шарпаємося зі стежки на стежку. Аби не стояти! Аби не робити! Аби не посвятити чого! Аби не дати зі себе щось!

І от в нашу добу просто смішно вдирається мода. Вдирається мода великих культурних, богатих держав і то мода у відємкому значінню. Ми боячись назви заскорузлих та непоступових, хапаємо за все: дику азіяцьку музику, дикі форми товариського життя, дикі книжки та твори і дикі одяги. І в парі з тим самі стаємося культурними дикунами, без рації, без ідеї і без правдивого творчого життя. — Тож у нас 90% людий, особливо молодих є таких, що в них ціла душа замикається у три слова: у мущин: фотбаль, кравaтка і рандка — а у жінок: сукня, данцінґ і фризура. І нераз доводиться зустріти між отими „скультуризованими“ людьми такі одиниці, що поняття не мають про те, що таке радіо або хто такий Вільзон. А про Франка, Шевченка, про останню війну — дайте спокій!

Кажуж: нас аж чужинці мусять завстиджувати. Бо в сучасному життю нашого на-

роду місця для таких культурників та для дивачної моди не повинно бути. Повинна за те бути проста дорога праці, мозолиста рука і сіра свита. Більш нічого.

Доводиться чути таке: „Вижажете, що я нічо не даю на „Рідну Школу“. А от вчора був баль на ту ціль, так я: 150 золотих за сукню, 55 за мешти, 8 за панчохи. 5 за учіску, 10 за авто, 15 за буфет і 5 зол. за вступ. Подумайте: сто девятьдесятьпять золотих коштує мене ота „Рідна Школа“. А піти мусіла, бож я в комітеті“.

Це виглядає на жарт — але воно у нас правда. Чайний вечір на Інвалідів: буфет 100 золотих — вступ 50 сотиків. Збирає під церквою хто: відповідний стрій 50, золотих а до пушки 5 ґрошів.

І тому коли взяти з одної сторони те божевілле моди і правдиву працю з другої, то виходить лячний контраст. Пропасть не проходима. Голод, нужда, брак опіки, дрімливість, непатріотичність — а тут: люксус і „гуляй душа!“

А в культурному світі инакше є.

Возьмім Італію. Побідниця у світовій війні, сила, з якою усі рахуються, добробут, — і ощадність. До тої степени, що уряд установив спеціяльну одіж: для мужчин чорна сорочка і штани — для жінок чорна гладка суконка і шапочка. Кажуть: „Тепер такі часи, що на витребеньки, на те, що не конечне не можна собі позволяти. Це гріх проти нації, проти добробуту держави, яка ріжних цяцьок модних зовсім не продукує“. Так каже культурний нарід...

Далі: останні часописи донесли, що в Туреччині відбувся зїзд жінок, який ухвалив ось що: кожда правдива Туркиня, яка почуває себе дочкою свої країни, зобовязується присягою не вбирати на себе чужомодних строїв і носити на рік тільки дві сукні з турецькими фабриками зробленого матеріялу. Зобовязується усе приладдя потрібне жінці купувати тільки турецького виробу і носити відзнаку з написом: „Сю сукню ношу з патріотизму“.

Дивне — правда? Турецька жінка не дбає так як й італійська про це, що та сукня не буде модна і що в ній може вона гірше виглядає на вулиці. Та турецька жінка знає, що вона зискує богато: віддавши в жертву вітчині те, що найприроднійше в жінки т.є охоту до строю, вона добуває одночасно вартість тією посвятою у кождого.

А турецька жінка тільки, що визволилася з гарему, тільки що по війні за старанням Кемаль паші привернено її право виборче і дозволено вчитися і працювати з мужчиною на тім самім полі.

Це щойно правдива еманципація — ота посвята моди. Це гідне подиву...

Чи в нас під сучасну пору — пору такого матеріяльного животіння й нужди не найде цей примір наслідування? Чи в нас не найдеться жінок, що булиб подібні до італійських і турецьких?

Знаючи нашу вдачу треба сумніватися в це. У нас жінка забула, що їй вартість надає тільки її праця і духові цінности — а не мода. Що руки з мозолями скорше найдуть прихильника, як руки з „манекірами“ та гладенькою скірою. — А вонож так легко зробити. Нам не требаб носити чорних суконь, ані справляти собі з нашого матеріялу одягу (бо в нас фабрик дасть біг!) але чому нам не вернути до народного строю, до скромного убору, до наших вишиванок, які подивляє цілий світ — а проти яких „крепдешини“ „крепмаросени“ „трикотини“, „воалі“ й „фуляри“ конкуренції не видержують? Чому? Адже вишивана сорочка, чи вишивана блюзочка більше чару додає жінці, ніж яка там крикліва сукня, „alá тутекгамон“. А що вже дівчина на селі. Та хай вона подивиться в зеркало, як їй в суконці по коліна без рукавів і в мештах! Просто карикатура.

Отже: жінки — Українки! Ви дочки народу і його теж зрозумієте! В час чорної години і нужди не пора на люксус, неприродність і сензацію! Пора на творчу працю! Ви хиба не будете гірші од жінок Туркинь та дочок Італії!

Геть з модою, що пожирає народний гріш і чужинцям кишені набиває! Назад до народнього строю і до вишиванок! До скромности і сірости! Бо в нас тепер час похоронів а не весілля!

А кождий повинен тямити, що людина тільки вартости представляє — скільки посвятити може зі своїх забаганок і пристрастий! Скільки дати може зі себе! — *Міля Л.*

Памятайте про надзвичайний даток на „Рідну Школу“!

Дописи.

Краковець, пов. Яворів. На місточко Краковець, серед моря нашого збіднілого населення, на пісках яворівського повіту, в ночі з 16. на 17. липня ц. р. впало велике нещастя. Заледви люди по важкій цілоденній праці положилися до сну, коли нечайно перервав нічну тишу розпучливий голос дзвона, що раз-у-раз кликав на трівогу. Вулицями понеслось переразливе: горить, а вогненна луна опоясала небозвід. Краковець — це мале місточко, около 2.000 душ, більшість населення — це господарі: міщане, які, так як селяне, живуть з хліборобства, а тільки осередок, довкола ринку, становлять крамниці, майже всі жидівські. Краковецькі міщани чесні і працьовиті, великий відсоток їх — це Українці, знова краковецькі купці — це Жиди маломістечкові, ощадні але бідні. Тільки в осередку місточка доми муровані і покриті бляхою, зрештою не всі, переплітані деревляними домами, критими ґонтами. Міщанські доми по більшій части деревляні, криті соломою або шуваром (очеретом); це саме стодоли і стайні, до яких звезено тепер повно сухого сіна з поля. В ринку стоїть польський костел мурований, критий бляхою і виділова школа, одноповерхова, мурована, крита дахівкою і знова за осередком місточка по однім боці стоїть українська церков, частинно мурована частинно деревляна, крита ґонтами, латана місцями папою, яка гуртує в собі українських вірних не лиш Краківця, але також і сусідних підмістечкових сіл, як: Будзиня, Передбіря і инших, а по другім боці повітовий суд і кримінал, одноповерховий, мурований, критий бляхою. Ось і ціле місточко, без опису якого трудно зрозуміти той великий пожар. Огонь вибух сейчас по год. 11. вечером в самім осередку, де скупчилися майже всі крамниці між церквою а костелом, значить в західній части ринку. Коли дзвін бив на трівогу, вже кілька домів занялось вогнем. Не минуло кілька хвиль, а вже всі, що жили в Краківці, були на ногах, всюди позасвічували світла по домах, бо хоч і в більшій части було зоряне небо, на дворі було темно, і в мить зароїлось від людей на ринку і улицях. Настало, як то з початку все буває, велике замішання а дальше паніка себто переляк, бо полуднево-західний вітер, що віяв на північ за пів години розклав пожежу під цілу західну серію домів від ринку і посипав тисячами іскор, недопалених ґонт, книжок, матерій і тд. на деревляні, соломою криті міщанські доми, стодоли і стайні. Коло год. 12. в ночі ціле місточко Краковець представляло страшне видовище; десятки домів огорнуло страшне огненне море, з вікон і дверей вислизувались тисячі вогненних язиків, які несли знищення всьому майнови й достаткови. Вогонь вибухав з нечуваною силою, головно тоді, коли палилась в бочках нафта, бензина то що, чорні клуби диму, пересичені тисячами іскор і поменших вогненних головень, уносились високо понад місточком, засипаючи головно його північну часть. А що в Краківці від місяця страшна спека, всьо сухе як перець, знаменита підпалка до вогню. Чоловіки і жінки повискакували з горіючих домів в сорочках, а діти подекуди голі. Розпуці не було кінця. На поміч! Посунули нічим неустрашимі маси наших українських міщан, а головно наших українських селян зі сусідних сіл. Кождий відчував інстинктом, що за всяку ціну треба спинити ту страшну пожежу, бо инакше пропаде кервавиця усіх. Ті „Тирольці Сходу“, коли вони не доказували чудес?! На команду станула краковецька мійська вогнева сторожа, яка показалася неустрашимою — це-ж в 80 відсотках Українці; до розпорядимости дві сикавки: одна мійська, але на жаль, шлявх попсований, друга судова, але шлявх закороткий; води в бочках брак: коні на пасовиску за місточком; керниця серед ринку попсована.. Воду вожено бочками зі ставу, що є за місточком, зливано дахи головно ведрами, піками і сокирами розривано дахи. Міщане помагали у всім сторожі. Що більше богато інтеліґентів, Українців і Поляків, напр. судді, офіціяли і тд. з нараженням власного життя виносили річі з вогню, зливали горіючі доми і ратували нещасних, — а наш український священик через весь час зливав особисто церков водою, стояв як перший стрілець неустрашимо на стіпці. Скоро прибув з села Будзиня, віддалено о 2 км. від Краківця, наш славний „Луг“ з сикавкою. Луговики руками притягнули сикавку, бо коні були на пасовиску, і кинулись неустрашимо здушувати вогонь, звісно, козак і чорта не боїться. Сейчас за Будзинем рушило з помочею село Чапляки, посилаючи знамениту сикавку зі сторожею і Руда Краковецька, посилаючи також сикавку зі сторожею. І ці три українські села зльокалізували вогонь в Краківці. Вони доказали прямо чудес, не допустили, щоби згоріла церков, що дужо легко могло статися, бо від того страшного пожару ділив церков всього оден деревляний, ґонтами критий дім, а до того сейчас по 12. год. вітер змінив свій напрям і зачав віяти не на північ, але на захід, в сторону церкви, за якою також майже всі господарства з деревляними домами, стодолами, стайнями під соломяною стріхою; не допустили, щоб згорів костел, якого ділили від пожару два доми: деревляний і мурований, і не допустили вогню до школи. Подивляти треба, скільки самопосвяти, нараження життя, відваги і неустрашимости виявили ті три села, а головно Луговики, коло ратовання Краківця. По зльокалізованню вогню, що було десь по 3-ій год. рано приїхали сикавки з Яворова, — Наконечна, дальше з Ярослава мійська сикавка і військова, а крім того двома тягаровими автами компанія війська, а врешті моторова сикавка і вогненна сторожа зі Львова. Вони мали вже мало що до діла і внедовзі відїхали, хоч в дійсности треба було їх задержати і згасити зовсім пожарище, яке недогашене відтак по полудні вітер роздув до дійсно небезпечних розмірів — а яке головно краковецька вогненна сторожа і міщани здавили. Жертвою вогню впало 37 домів, в тім 2 українські, (оден великий, мурований, церковний, в якім містилось рільниче кулко, асекурований в Дністрі на 1.110 вол. а в ПЗУВ на 2220 вол.), решта жидівські: 44 родин, в тім дві українські, разом около 300 душ, лишилось без даху над головою. На місци пожару остали самі згарища аж страшно. Сталося велика нещастя, але воно могло бути ще дуже богато більше, колиб, борони Боже, вогонь був перекинувся на господарства, яких соломяні стріхи через весь час жінки і діти (чоловіки пішли гасити вогонь) зливали водою і стирали мокрими шматами таки під вогнем. Полідія сповнила на загал добре службу, головно новий комендант постерунку, а зокрема пос. Слівінський. Маґістрат, на жаль, не дописав; не було проводу від маґістрату, не було, як перед тим, бочок повних з водою і коней готових до їзди з водою і сикавкою; сикавка згл. шлявх попсований; брак гасильниці, гаків, коновок. Вогненна сторожа звертала маґістратови увагу на ці пекучі браки, але безуспішно. Сама сторожа показала теж браки у вишколенню і побажатиб, щоб її увільнено від всяких парад, які зрештою зі сторожею нічо не мають спільного, а була більше вишколена і виеквіпована. З прикростю треба згадати і про те, що знайшлися такі погані люди, які крали вратовані з вогню річи. Були то людці з всіх трьох народностей: української, польської і жидівської. Але їх було обмаль. Але не менше треба осудити балачки з поміж тих жидівських кругів, які хотілиб звалити, що це були тільки самі українські селяне і хотіли б то узагальнити. Це булоб дуже неслушне і образливе, бо певним є, що українські селяне вратували те, що тепер в Краківці осталось, наражували своє життя на небезпеку і з пожертвованням йшли гасити то велике вогняне море — тоді, коли жиди, потративши голови, тільки бідкались і, правду кажучи, тільки небогато чим причинились до стриму пожару. Тому мається то прикре враження, що за неустрашиме пожертвовання в користь других мається в заплаті кримінал. Нехайже ті круги не ширять тих прикрих вражінь, а поліція і суд мають всьо на увазі, бо арештованих з приводу того, що ділялось підчас пожару, вже і так є богато. Кажуть, що причиною того великого пожару було неосторожне обходження зі світлом в однім складі, а саме, що свічка впала в солому і спричинила вогонь; натомісць певним є, що з того складу поширився вогонь на инші доми. —

Краковецький.

Щавниця, повіт Новий Торг. Як щороку, так і тепер зїхалося до Щавниці богато літників, а найбільше хорих і то головно на грудну недугу. Між приїзжими є теж богато наших людей і з Галичини і з Волині. І знов як то скрізь буває в нас, наші люде завжди неначе попихачі, без усяких прав і вимог. Навіть не завважите Українців, бо нема тут ані українських віль ані пенсіонатів, ані по ресторанах в лічничому заведенні нема українських часописів. Ніхто нами не цікавиться і ніхто не числиться, бо ми самі про себе не подбаємо і не вміємо навіть вимагати того, що нам слушно належиться, хоч Щавниця лежить майже на укр. території. — Попереднього тижня сталася тут одна подія, яка сильно пригнобила тутешніх Українців, хоч на перший погляд вона може видаватися дрібною. А саме: 6 липня ц. р. помер після довшої недуги Володимир Добржанський, український землевласник із Волині. Родина помершого, що приїхала на цю вістку до Щавниці, була дуже стурбована справою похорону. Померший був православний, як усі українці на Волині, а тут на місці православного священика нема. Не можна теж і спровадити його з іншої місцевости, бо тепер літо і треба відбути похорон як найшвидше. В цім клопоті звернулася родина померщого до найблищого українського гр. кат. священика в селі Шляхтова, думаючи, що український духовник не відмовить християнського похорону Українцеві-християнинові. Священик із Шляхтової поставився до цеї справи людяно і згодився відправити похорон як — одержать дозвіл від перемиського Ординаріяту Родина померщого дуже зраділа, бо думала, що вже справа майже полагоджена тим більш, що священик заповів навіть день і годину похорону. І справді приїхав до Щавниці, але пішов до лагинського священика взяти хрест і світло для похорону. Усі зібрані люди чекали на його поворот, але коли він не приходив, пішла родина померщо-

Поїздка в Варшаву.

Варшава лежить над Вислою, в пісковатій околиці мазовецькій, серед якої „красуються“ валикі мочаровалі землі і багнища. Країна ця бідна, нужденна і сумна, покрита вільхами, карловатими смерічками та ялівцем. Де-не-де видно низонькі хатини деревляні, деякі з патича покриті почорнілими стріхами. З цеї то нужденної, Богом забутої країни, мали ми „щастя“ дістати послідного князя з місточка Черська — Болеслава Тройдановича, який загирив нашу самостійність. Місточко це, цілком зникло з лиця землі, але чад, який оно з князем нам нанесло, роздувся до такої сили, що нам тяжко нині дихати. Він знав де йому княжити, де шукати хліба, бо почавши від Люблина, зелізниця перебігає до самої Варшави через одні піски, а підчас вітру тільки в ваґонах піску і пилу, що робиться темно. Подорожві зажмурюють очі, закривають вуха і носи, бо дрібний пісочок всюди залітає. Тори залізниці построєні на піску, і не дай Бог якої зливи, тоді небезпечно тамтуда їхати. Вздовж залізної дороги сиплють вали з піску і обкладають їх дерниною, щоби цей пісок притвердити. Почавши від Люблина на північ, бачимо щораз біднійші ґрунти, майже сам пісок. На тій просторoні не видно ні одної худобинки на пасовиску!! Ґрунта обсаджені бульбою і обсіяні житом, мішанкою для худоби. Пшениці до самої Варшави, ані одного колоска не видно!!

Там навіть та бідна вільха, береза та сосна не хоче рости — бо всюди карловата, крива, низонька. Такої деревини високої і простої як свічка, що ростуть у нас в Сх. Галичині та в Карпатах, зі свічкою не найдеш. Господар від господаря відграничує свої ґрунта кіпцями з піску, а на верху кіпця кладе дилювіяльної епохи камінь, кругляк, якого тут досить наніс перед міліонами літ ледівник. На такій землі урожаї слабкі, і народ вижити не годен. Тому зрозуміла річ, що в XVIII ст. мазовецька темна і бідна шляхта зїзджалася у збройна на вибори короля (елекцію) і вибирала сего, який найвимовнійше промовляв до їхніх вітром підбитих карманів.

Однак незрозуміла річ це, чому Росія, з таким упором цей бідний край підбивала — і в послідній війні боронила — край, який не міг давати її ніяких доходів, тимбільше, що мала такі великі свої урожайні простори. Перед війною цей край живила завжди Україна, а тепер цю функцію сповнює Сх. Галичина і полуднева Волинь.

Поганого враження дізнав я на головнім двірци у Варшаві. Хотів я купити кілька значків почтових, кинути кілька карток до свояків зі славетної Варшави. Однак на жаль, значків не було, бо вийшли... Я думав, що лишень у нас в Глухім... виходять часом значки почтові, а то і у Варшаві також. Тому сказав я до урядника, що це стид для Річипосполитої, а цей мене збурчав по російськи, почавши від матушки. Видко, що тут московські звичаї ще не перевелись. Пішов я оглядати столицю. Підходжу до стоячого перед двірцем поліцая, дивлюся грубезний товстий мужчина, як за добрих царських часів, зняв я капелюх чемненько і питаюсь. Пане! котримбим я трамваєм міг по найгарнійших вулицях Варшави переїхатись, щоби побачити місто. Цей відповів сердито: „A cóż, nie widzis pan, kielo tramwalów chodzi, siada i jedź pan gdzie chces“. Я відклонився, і скорим ходом, сів на перший ліпший і постановив вже нікого нічо не питати, коли тут люденькове такі ґречні для чужинців. Іду... дивлюся, дивлюся, дивлюся... аж заїхали ми геть поза міст Понятовського на Прагу, як счинився рух у трамваю. Трамвай станув, бо на скруті вулиці счинилась катастрофа: Таксівка ч: 1118, ударила у стовп, шофер убитий, а двох гостий тяжко ранних. Люди кинулись на ратунок, зявилась і поліція і зачала „строге слідство“ — а я подумав собі, що таки моя правда, бо я ніколи не люблю тими чортячими таксівками їхати і дітям забороняю. Їздячи так трамваями хотів я конче побачити бувший королівський дворець. Злізаю, підходжу до поліцая і питаю. Цей показує... Я знов питаю: pan żartuje... ta to zamek królewski?!! — Tak jest...

Мовчанка... Я думав собі, що це буде щось такого як Шенбрун або Бурґ у Відні, або Зимний дворець, або Кремь, або остаточно Вавель...

Дізнавши тут такого розчаровасів я опять на трамвай „О“ (одно зеро, застерігаюся!) — котрий як кажуть доїзжає до Łazienki і Belwederu. Хочу побачити ті чуда, про котрі нашій сільській дітворі у школі так голову морочать. Іду, іду, іду... входжу до якогось темного парку, де самі старі вільхи, берези, великанські верби, ясені, каштани, і стрічаю на поодиноких деревах написи: „Mleczarnia w starej pomarańczarnie“, так без кінця. Читаю ті написи і іду чим раз низше і питаю людей, а деж тії „Łazienki“.

— To wszystko Łazienki a tam na dole pałac...

Іду чим раз низше, і входжу у якусь яругу, де блистить ставок, а над ставком одноповерховий домок обдрапаний, вогкість підходить до гори!! Величиною такий от як припустім — ну — домок ґрафа Ланскоронського у Хлопах під Комарном. Над ставком стоять якісь німфи над водою, з поббиваними носами та пальцями у ніг, здається невдале наслідування статуй Літнього саду у Петербурзі — як Станислав Август був там колись посланником. Посидівши хвильку, подумав я „nad pomnikiem sławy“ — і пішов шукату Belweder — іду і думаю; може бути, що цей Бельведер такий як у Відні. — Іду, — іду — дивлюсь, на стежках повно сміття, паперів, лупок з помаранчів, окурків з папіросів. Іду і думаю — от давнійше, як в тих палатах був господар, можеби були так не насмітили. Остаточно допитавшись до Бельведеру — виходжу поза сумний та понурий парк Лазенок, де вогко і зимно, і маляричний воздух. Я відітхнув, і утішився, що я на вулиці — правда, без тротуару і трамваю! По хвильці довідався, що Бельведер на Горбочку, при вулиці тої самої назви. Іду, іду, ось уже недалеко той славний Бельведер! Але глипнув я оком на противну сторону вулиці, — дивлюсь: недалечко Вельведеру смітник, а побіч него пасуться якісь корови... Питаю чиї — може бельведерські. А деж там — відповідає якась баба — людські та жидівські...

От воно як, думаю — правдива staropolska sielanka... Дивлюсь — дальше. На невеличкім горбку стоїть як в „Пану Тадеушу“: stał dwór szlachecki lecz podmurowany, świeciły się zdaleka pobielane ściany...

Але брама не стояла вже на oścież otwarta, że gościnna... бо на брамі стояв узброєний жовнір і нікого не пускав.

Постояв я хвильку, придивився добре і дійсно цей замок подібний до шляхоцького дворища, такого пана, от як Давида Абрагамовича у Семянівці! Дворок нічо собі, середина поверхова, а бічні крила партерові — чисто вибілений, гарний, коло него стояли два авта.

Подивившися, на цей шляхоцький дворок, поїхав я трамваєм дальше і зліз на Aleach Jerozolimskich. Іду собі і дивлюсь, як деяким тут людям гарво живеться. Гуляють, шовками шумлять, сміються, регочуться. Дивлюсь дальше, копають щось глубоко на „Aleach“. Станув — думаю... „Певно трамвай підземний піде“ — кажу до якогось типового „варшавяка“, який оперся о руштовання.

— Jaki tromwal? kolej pudzie, cożeś to za jedyn — widzis go — tramwal — kolej pódzie — ni tramwal

Чуючи таку гарну чемну відповідь, я насунув капелюх і в ноги — і так дійшов пішки до мосту. Станув — дивлюся. Висла królowa wód polskich, але не обмурована як Дунай у Відні. Змучившися, сів я знов на трамвай. В трамваю зрадів я дуже, бо подибав якогось першого ввічливого чоловягу — старшого пана, котрий розбалакався зі мною і нарікав страшно на жидів, що їх обсіли і придусили. — Бо у Варшаві жидів звиж 400 000 люда — вони перезажно ґросісти мають капітали, і трясуть містом! Все від них залежить. А далі говорив: Нам за Росії ліпше було, бо мали ми відвагу розпочати бойкот жидів, але війна перервала, а тепер ми не в силі їх бойкотувати.., Перед війною Варшава була чиста, ніде окурка з папіроса не вільно було кинути, а тепер, дивіть пане, як маршалківська вулиця засмічена. Ніхто нікого не боїться, бо є „wolna Polska“! а жити страх тяжко.

У нас деякі бавляться весело... горівка... дівчата, карти, — другі знова люблять паради, походи, посвячування... Он н. пр. заложили фабрику автомобілів і вже посвячували її 4 рази. Раз при заложенню угольного каменя, другий раз по укінченню фабрики, трегий раз як виробили перший автомобіль, четвертий раз як випустили 50 автомобілів. Послідне посвячення коштувало 65.000 зл. Була велика парада, багато достойників...

Трамвай станув, мій інформатор висів, а я поїздивши ще якийсь час, пішов до Віденського готелю переночувати, а на другий день мусів вже виїхати з сего зимного шабльонового города. (іф).

о за ним на латинську плебанію. Одначе туг його вже не застали і тільки одержали його листа, в якому він написав, що не може відправити похорону, бо перемиський Ординаріят не дав на це дозволу. Можна уявити собі огірчення й обурення родини й зібраних людей, сум і розпуку присутніх, що християнина приходиться похоронювати без хреста і без священика. І так справді зроблено. Присутні поховали помершого, відспівали „Вічная Память" і розійшлись домів, міркуючи собі про те, яка то нелюдська ненависть повсгає тепер між нашими людьми, товчок до якої дають люде на чільних становищах, ті що їх обовязком зеднувати всіх любовю й прихильністю, а не сіяти взаємну ворожнечу. До цього треба ще одно додати: місцевий латинський священик дуже обурювався, що для помершого викопано гріб у звичайному місці, а не „w kąciku", як то по його думці належиться православним. І з цього приводу виміг на родині зобовязання на письмі, що тіло помершого заберуть на Волинь. Виходить з цього, що навіть на кладовищі нема місця для православного, хоч згідно з загально обовязуючими законами всіх небіщиків-християн треба хоронити на християнському цвинтарі. — Очивидець.

(Від Редакції: Коли православні священики всіми способали стараються зєднати собі гр.-католиків, то наші роблять все, щоб православних від себе відпихати. Гр.-кат. парох з Щавниці іде до латинського пароха по інструкції, що йому робити. (!) Опісля навіть особисто не витолкує родині справу, але лишає листа в латинського пароха і втікає... Така „тактика" буде мститись...).

З Польщі і про Польщу

В Польщі настали політичні вакації. Виїхав заграницю премєр Бартель, виїхав до Познаня президент Мосціцький — виїхала з Ковна і польська делеґація, що мали вести переговори в справі торговлі та комунікації з Литвою. Ті переговори, як і попередні в справі миру між Литвою а Польщею не довели до нічого. Тому Польща вислала скаргу на Литву до Союзу Народів. А тимчасом до Ковна приїхала большевицька делеґація з Москви під проводом ґенерала Буденного. Є це демонстрація проти Польщі і тому польські ґазети дуже лютяться та пишуть, що Вальдемарас лучиться з большевиками. Ухвалений соймом закон про амнестію ввійшов в життя. Політичним вязням не багато полекші вона принесла, бо їх звільнено всього 600 на 3500. Але Польщі надоїли вже кошти удержання вязниць, бо удержання одного вязня коштує 900 зл. річно. Тому появились розпорядки Міністерства судівництва, щоб арешт слідчий обмежено тільки на такі випадки, коли заходить небезпека утечі підозрілого о злочин. — В Познані польська партія християнсько-демократична відбула свій зїзд, на якім промовляв посол цеї партії Бітнер. Він, як доносить „Nowy Kurjer" порівнав Польщу з вулькаром, на якім Поляки бавляться. Найбільша небезпека — говорив пос. Бітнер — грозить Польщі від Німців, котрі в р. 1936 кинуться на Польщу, щоби забрати східні креси під пруське ярмо. Німці також підсичують ненависть гайдамаків на східних кресах. Небезпека для Польщі тим більша, що час потратованої Німеччини вже минув а також в Росії проминула революція і обі держави ростуть в силу і загрожують Польщі.

Що чувати в світі?

Большевики довели свою збіжеву господарку до банкроцтва. В Росії і на Україні брак хліба по містах, а в Київі, як доносить „Пролетарська Правда", біле печиво можуть купити собі тільки хорі люди за окремою посвідкою. Тай то продається біле печиво лищень в 3 склепах на цілий Київ! Можна собі представити, кілько треба начекатися, заким дістанеться ту нещасну булку для хорого. І нема диvоти, що таке діється. Бо коли перед війною вивожено в російській державі на продаж понад 1300½ міліонів пудів збіжа, то в р. 1927 большевики силою стягнули лишень 630 міліонів пудів — отже менше як половину. З тих 630 міліонів доставили комуністичні господарства лишень 38 міліонів пудів, а решту 592 міліонів пудів зареквіровано силою у селян за песі гроші. Наслідком цего є, що по містах забракло хліба, і большевики мусять 2 міліони кірців збіжа спроваджувати з Америки. Чому воно так? Як відомо, большевики переняли двірську господарку у свої руки. Там, де перед війною господарили будь-що-будь вчені аґрономи і старались з землі видобути як найбільше урожаю, то тепер на панських ланах господарять московські і жидівські большевики, які на управі ріллі так розуміються, як вовки на звіздах. Їх платні пожирають велику масу грошей, а наслідок того такий, що з тих „комуністичних господарств" вивезено всего 38 міліонів пудів збіжа. Тому большевицький уряд зачав реквірувати збіже у селян, але платив за него смішні ціни. Селянинови навіть його кошти не верталися. Тому селяни збіже укривали тай большевикам не хотіли дати за півдармо. А коли большевицькі урядовці робили ревізії і силою збіже відбирали, тоді селяни постановили сіяти лишень тільки збіжа, щоб вистарчило для себе. І от таким способом банкротує большевицька господарка збіжева. Тому Центральний Комітет большевицької партії радив оноді в Москві, як зарадити лиху. Ухвалено старатись, щоб селяни більше збіжа засівали. В тій цілі мають піднести ціну збіжа, а також дати селянам можність купити собі рільничі знаряди і машини, насіннє і штучні навози. Цего вже віддавна домагались селяни, але большевики кпили собі з них. Тай ця ухвала большевиків про ціни збіжа, машини і тд. нічо инше, лишень кпини. Бо деж большевики (якби навіть і хотіли) можуть доставити селянам машин, збіжа, томасини, коли цего самі не мають. Ухвалюють, бо ухвала нічо не коштує. Пускають тумана в очи селянам. —

Московські і жидівські большевики дали новий доказ, що Україна є для них кольонією. А саме найвищу владу у большевиків має комуністична партія у Москві. Вона кермує цілою большевицькою політикою, а большевицький уряд стоїть під єї приказами. Ця комуністична партія на Україні має свою філію, яка називається Комуністична партія большевиків України (КП(б)У). Ця партія одержує прикази з Москви. До неї належать деякі Українці, що запродались большевикам. Але і їм не вірять московські большевики, тому ґенеральним секретарем т. є. керманичем цеї партії на Україні був дотепер жидок Каганович. Він то вичистив партію від таких Українців, які домагались більше прав для України, і вислав їх поза межі України. Тим Каганович прислужився дуже московським большевикам і вони за це покликали його на секретара комуністичної партії в Москві. Українці-большевики, які на кождім кроці вислугуються Москві, сподівались, що московські большевики заменують тепер на місце жидка Кагановича керманичем якогось Українця. Але московські большевики показали їм дулю і вибрали ґенеральним секретарем партії польського большевика Косьора. — Большевики підозрівають Анґлію, що приготовляє війну проти них. З того приводу зарядили в себе „Тиждень оборони" підчас якого відбувалися „збірки" (ми знаємо яким способом!), відчити, закладання військових гуртів та військові паради. Але большевики сказали, що того року ще війна не грозить большевикам і тільки проти господарського гнету Европи думає большевія боронитися. Ставленник московських большевиків в Харкові — Чубар дуже жалується, що селянство не цікавиться військовою справою та обороною краю. Цеж ясне! Відкиж приходять українські селяни захоплюватися обороною того ладу, того „раю" в якому жити просто неможливо? Як воно можа боронити тих, що господарку довели до руїни здирством, податками й жидівською кольонізацією? Селянство борониться не проти ворогів на зовні, а проти самого уряду.

Анґлія не може до кінця дійти з Египтом. Ця держава над рікою Нілем була під опікою Анґлії від р. 1882. Тут Анґлія удержувала своє військо і кермувала долею Єгипту. Але по війні египетські націоналісти під проводом Заґлюля стали домагатись повної незалежности. В р. 1922 прийшло до угоди між Анґлією а Египтом, якою Анґлія призна ла, Єгипет незалежною державою але Єгипет мусів признати Анґлії право далі удержувати в Єгипті військо, яке має берегти каналу Суезкого. А треба знати, що цей канал лучить Середземне Море з Червоним Морем і є для Анґлії найкоротшою морською дорогою до анґлійських кольоній в Індіях. Як довго цего каналу не було, мусіли кораблі, що їхали до Індій обїжджати цілу Африку. Тому Анґлія перекопала країну Суез на просторі 168 км. і злучила два моря. Але до египетського парляменту вибрано самих націоналістів і цей парлямент став домагатись, щоб Анґлія таки забрала своє військо з Єгипту. Анґлія не може на це згодитись, бо боїться, щоб Єгипет не замкнув їй дорогу через Суезкий канал. Справа стала грізною. Египетський король опинився між молотом і ковалом. З одної сторони націоналісти перли проти Анґлії, а з другої сторони Анґлія не хотіла забрати свого війська з Єгипту. З того вийшлаби була війна, яка Єгиптови могла принести лишень лихо. Тому египетський король, щоб спинити лихо, замкнув парлямент на 3 роки і сам буде правити краєм без парляменту. Але це ще більшу ненависть викликало між египетськими націоналістами проти Анґлії. І тому так Єгипет як і Анґлію чекають нові клопоти.

Бельґія була зайнята справою своєї армії. Ходить о те, що коли перед війною ця країна мала 40.000 війська, то тепер з огляду на те, що мусіла обсадити своїм військом також Надренію держала аж 120 000 жовнірів. Удержання такого великого числа вояків коштувало край богато гроший і обі головні партії бельґійські: і соціялістична і націоналістична флямандська виступили з проєктом реформи армії А треба знати, що Бельґія складається з двох народів: французьких Вальонів і знімчених Флямандців. І от коли Флямандці поставимо внесок за тим, щоб з вояків-флямандців міністер військових справ утворив спеціяльні полки з осібною командою, а соціялісти зажадали розпущення більшої части армії і скорочення служби до 6 місяців — то міністер найшовся в клопоті, бо обі партії є досить сильні. Та міністер таки вийшов з клопоту ось як: частину війська розпустив, деяким полкам дав право уживати флямандської мови в командуванню — а службу скоротив до 10 місяців в піхоті а 12 в инших родах зброї з тим, що від 1930 р. служба буде скорочена до 8 місяців. Так і вовк цілий і коза сита. І соціялісти виграли і Флямандці виграли. А коли ми дочекаємося зменшення війська і скорочення служби — що пожирає страшну суму грошей?

Америка бажає утихомирити Европу і тому шукає способів, якби погодити розсварені і напастливі европейські держави. В Америці зродилась думка про право самоозначення народів, яке в часі світової війни проголосив Вільзон, президент Зєдинених Держав Америки. Той сам Вільзон піддав думку оснувати Союз Народів. Врешті цего року Келльоґ, міністер справ закордонних Америки, піддав европейським державам думку, щоб заключили договір, яким уважають війну злочинним діланнєм і прирікають в політичних спорах ніколи не послугуватись війною. Всі американські проєкти є гарні і благородні, але европейські політики і дипльомати так їх поуривали, що з них вийшло посміховиско. Звісно прецінь, що право про самоозначеннє народів, яке проголосив Вільзон, не увійшло в життє, а европейські політичні шахраї так закрутили голову Вільзонови, що він сам згодився потоптати право про самоозначеннє і по мирових договорах вийшло таке, що 40 міліонів людий всяких народностий поприлучувано до инших держав так як худобу, не питаючи їх, чи вони годяться на те, чи ні. Так само з Союза Народів зроблено ніби спілку, але в тій спілці хто має силу, той має і право. Те саме зроблено тепер з проєктом Келльоґа. А прийшло до него так: Франція просила Америку, щоб заключила з нею договір про вічну приязнь і вічний мир. Америка знала, що Франція тому готова такий договір заключити, бо між Америкою а Францією нема причин до війни. А коли Франція так радо бажає вічноло мира з Америкою, то це хитрість, бо хоче звязати руки Америці, щоб їй не перешкоджувала воювати з слабшими европейськими державами. Америка, бачучи лукавство французького уряду, відповіла Франції, що заключить з нею договір вічної приязни, але лишень тоді, як Франція такий самий договір заключить і з иншими европейськими державами. І тепер Франція зачала крутити і доказувати, що вона не може з иншими державами війни вирікатись, бо може трафитись напасник, перед яким вона мусить себе боронити. От і вимогла Франція на Америці, що ця згодилась на зміну свого проєкту так, що Франція вирікається війни тільки напастливої. Але кождий напасник не признається до напасти і завжди кричить, що то не він напасником а його противник. Тому то гарний проєкт Америки знову викривлено. І от такий договір згодилось підписати 15 держав европейських і підписаннє цего договору відбудеться в Парижі д. 28 серпня. Вже те саме, що так богато охочих до підпису зголосилося — свідчить, що з того договору не буде хісна.

Французька партія соціялістична відбула свій конґрес в Парижі. На цім конґресі запали дві важні ухвали, а саме візваннє до французького уряду, щоб негайно забрав французьке військо, з німецького краю над Рейном, та щоби за це не вимагав від Німеччини ніяких зобовязань. Друга ухвала дотичить зміни всіх мирових трактатів, які противляться праву про самоозначення народів. Ці ухвали викликали обурення між французькими націоналістами, а також в тих державах, котрі загарбали чужі краї проти волі населення тих країв. Та не вважаючи на це, ухвала французьких соціялістів зробила велике враження в цілім світі, бо всюди приймається думка, що без зміни мирових договорів і без береження права про самоозначення народів, не може бути мира. Мир запанує аж тоді, коли кождий народ буде господарем на тій землі, де він живе в більшости.

Італія покінчила вже нарешті комедію з „памятником побіди" в німецькому місті Боцен в Тиролі. Цей памятник був наче пригадкою Німцям, що вони під чужою владою (як ми вже згадували) і хоча як Муссоліні старався надати святови його відслонення величавости — то само свято випало дуже блідо. Муссоліні мабуть передвиджував те і на той день, коли приїхав він з королем та ще одним міністром, казав привезти більше число Італійців до Боцен, бо це місто і його околиця є чисто німецькі. А Німці свято збойкотували ось як: В сам день свята ніхто не показувався на вулицях, а в хатах всі вікна були позаслонювані. Місто було наче вимерле і хоча був приказ, щоб склепи були отворені — то ніхто нічо не купував. По місті снувалися тільки зайди-Італійці. Під памятником промовляв і король і Муссоліні — але слухали їх самі Італійці, що приїхали здалека. Правда, казав Муссоліні силою привезти на це свято також німецьких селян і робітників, але вони позникали — отже поховались або пішки вернули домів.

В Австрії з нагоду зїзду німецьких співаків у Відні (про це пишемо в передовиці) відбулась велика маніфестація за злукою Австрії з Німеччиною. На це співацьке свято прибув президент німецького парляменту Лєбе і німецький міністер справ внутрішних Северінґ. Були також на цім святі посли чужих держав за виїмком французького посла, котрий навмисне виїхав з Відня, щоб не бути на цій маніфестації. Через цілий майже тиждень відбувались у Відні концерти, а головні концерти відбувались в окремім провізоричнім будинку в Пратері. Виступав тут великанський хор, зложений з 40.000 співаків, а всіх людий, що прибули слухати концерту було около 120.000. В часі концерту виголошувано промови про єдність німецького народу. Відбувся також величавий похід співаків улицями міста Відня. Президент Лєбе назвав цей зїзд початком злуки Австрії з Німеччиною. Як довго инші держави противляться прилученнню Австрії до Німеччини, то німецький народ за той час має зєднатися духово і все приготовити до політичного зєдинення.

В Югославії ще досі не зложили уряду. Ґен. Гаджіч, якому король поручив підшукати на міністрів відповідних людий, роздумує, кого вибрати. На міністра справ закордонних покликав він Ґюріча, що є тепер послом в Німеччині — але тільки його одного досі він і має. Хорвати далі відмовляються від співпраці з з Сербами, не хочуть приняти ніяких міністерств і обстають при автономії Хорватії. А тут Югославія попала у конфлікт з Болгарією. Як ми в попередному числі писали, в Болгарії криється ядро македонського руху проти Югославії. Болгарія вправді відпекується цього, але воно так є і доказом того послуживби ще — і цей факт, що після смерти Протоґерова, який радив Македонцям дати спокій Югославії (за що зістав вбитий) у югославявській столиці Білгороді Болгарин Іванов зробив замах на директора поліції Лясіча. Лясіч зістав тільки ранений — але це так попсувало взаємини між Югославією а Болгарією, що болгарський посол виїхав з Югославії.

Мексико є знане в цілому світі зі своїх авантур. Нема одного року, щоб не було в цій країні повстання, а всі майже президенти тої держави гинуть від кулі або бомби І того року те саме. Від якогось часу Мексико було знане з того, що провадило завзяту протикатолицьку політику. На чолі держави стояв президент Каллєс. Та вкінці уступив, а 1. липня на його місце став президентом ґенерал Оренґон. Цей чоловік був вже раз призидентом у Мексику, а що за свойого уряду господарував добре то і тепер сподівалися по ньому, що він поведе державу дорогою розумної господарки. Тимчасом його противники змовилися і оден убив Обреґона 17. липня. Убійника вправді зловлено, але на вістку про смерть Обреґона почалися і в краю і в столиці заворушення. Каллєс знов обняв став на чолі держави, обсадив усі уряди в столиці військом і заряди воєнний стан. Що буде далі — ніхто не знає, бо в Мексико всього можна сподіватися.

Всячина.

Коронація Ікони Пр. Діви Марії в Самборі. З нагоди 200-літної річниці появи Чудотворного Образу Преч. Діви Марії в Самбірській Церкві, за дозволом Святійшого Престола відбудеться в Самборі дня 28. серпня 1928 р. в день Успенія Преч. Діви Марії Коронація цего Чудотворного Образу. Ми Українці досі не маємо ще укоронованого Образу Преч. Діви Марії, тому цей коронаційний акт будить велике заінтересовання поміж Українцями і, як зачуваємо, на це Свято вибирається много путників в Самбір, щоби тут віддати честь і поклонитися Нашій Матері-Цариці. Коронаційне торжество буде тревати 4 дні, а само Свято розпічнеся вже в суботу перед Успенієм дня 25. серпня 1928. р. год. 5. пополудни, на розпочаття якого приїзджають оба Преосвященні Владики з Перемишля. В цім Святі візьмуть участь рівнож всі наші Владики і Мітрати, тому це перше торжество в нашім обряді заповідається дуже величаво. Рівнож друкується книжочку про Чудотворну Ікону Преч. Діви Марії в Самборі, яка разом з докладною програмою цілого Коронаційного Торжества буде розіслана по всіх гр. кат. парох. урядах в цілі проголошення цего Свята всім вірним.

Не допчім по золоті! Відносно статі під тим самим заголовком у сьогоднішному числі пригадуємо, що про те як сушити квіт липи ми писали в числі 28. нашої часописи. Що до цін лічничих зел, то вони такі (за 1 кґ.): липовий квіт 8 50 зл, шалвія 2 зл., братки (сестрички) 5 зл., мятка пахуча 5 50, корінь слизу 6 зл., листє слизу 3 50 зл., квіт бзини 6·30 зл. Найдроща є медунка (глуха кропива) якої білий квіт коштує 1 кільо 36 зл.

Новинки.

ДИВНИЙ ЗЇЗД. Минулого тижня в Празі в Чехах відбувся зїзд глухонімих цілого світа. Зїзд виглядав зовсім по людськи і тільки тим був кращий від усіх инших що на ньому був повний спокій. Усі „промовці" говорили на міґи. Ухвалено також резолюції щоб домагатися від держав більшої опіки та відносно поправи свого життя.

ДВА ЦЕРКОВНІ РАБУНКИ. Майже одночасно вдерлися злодії до церкви в Білій коло Чорткова і до церкви в Зарваниці. В Білій забрали вони всього 17 зол., а в Зарваниці розбили три пушки зі збірками і зрабували до 200 зол. готівкою.

НЕІМОВІРНЕ. В Бермингем в Анґлії вродилася дитина, яка маючи сьогодня 7 місяців говорить так, як 3-літна. Родичі з того приводу певно дуже тішуться.

ПО АМЕРИКАНСЬКИ. Бідачисько Пилип Лірі в Ню-Йорку так затужив за батьком, який умер тому кілька днів, що постановив втопитися. Отже вийшов над море і гиц! в воду. І чекає, поки ослабне та втопиться. А тим часом надійшов поліціянт, побачив що чоловік топиться тай кидає линву. Але Пилип вдає, що не видить і ще кричить до поліціянта: „Я хочу втопитися...“ Якийнебудь инший поліціянт бувби дав порядному чоловікови спокій — тай пішов — але американський ні. Витягає револьвер і каже: „Вилази — бо стріляю“. І Пилип поміркував, що смерть од кулі не така то дуже приємна, тай викарабкався з води...

ДОБРИЙ ЖАРТ зробив свому братови Карлови 17-літний Альойзи Зелеп в Наварії під Львовом. Ото як поїхали оба на став човном і Карло стоячи веслував — Альойзи вхопив його нагло за ноги і хотів кинути в воду. Тимчасом сталося таке, що Карло впав на беріг човна і зломив собі стовп хребовий. По кількох мінутах Карло вмер — а його братчик плаче, що він тільки жарт хотів зробити.

НЕЩАСНИЙ РІЙ приніс смерть старому 78-літному Антонови Крупови з Рудолович пов, Ярослав. А що пчоли сіли на дереві, то Антін взяв драбину і поліз на нього. Вже досягає, вже бере — та гіляка зломалася, Антін впав на мур що був під деревом і скінчив життя. До такого діла, як ловити рій, треба молодому братись, а не старому.

КІНЬ ВБИВ КОВАЛЯ. В Угорці пов. Яворів сталося страшне нещастя. Василь Заблоцький, коваль, через кілька літ кував вже коні цілому селу — і ніколи мабуть не прочував, що прийдеться йому згинути від кінського копита. Та ось кілька днів тому назад підчас куття одного норовистого коня — цей копнув так сильно коваля в жолудок, що ратунку не було. Після кількагодинних мук бідний коваль умер. Тому осторожно на будуче, з норовистими кіньми.

НЕ ТІЛЬКИ В НАС. В Канаді у Торонто напали бандити на поштовий віз залізничий в ночі тай зрабували з нього 125.000 долярів. Видно, що з Америки, як усі моди так і мода нападати на почти прийшла до нас. І ще одна мода прийшла: що поліція не зловила бандитів.

ЦІКАВИЙ ДОКУМЕНТ. В Жилинцях пов. Борщів, віднайшов між старими актами в церкві тамт. парох о. Курдидик цікавий документ. Це статут брацтва тверезости з 1761 р. писаний ручно. З цікавих постанов того статута є такі: При вступі до товариства член платить червоного польського вписового і має добре „уконтентувати“ ціле брацтво, а за піянство карано членів прилюдно буками і то під дзвіницею. Варталоб, щоб цим документом заінтересувались наші учені, особливож Наук. Т-во ім. Шевченка.

КОГУТ ВИДЗЬОБАВ ОЧИ ДИТИНІ. В селі Льонна на Закарпатській Україні сталась така подія: На подвірю селянина Серба бавилась 18-місячна його дитина. Великий когут вискочив на голову дитині і видзьобав їй очи. Дитина вмерла

ЯК ХОВАЮТЬ ГРОШІ? Недавно скінчено в Англії будову скарбниці англійського банку. Ця скарбниця є збудована зі сталі і находиться 15 метрів під землею. Щоб до неї дібратися — мусілоб 100 найсправніших бандитів добуватися рік цілий. Ще й до того два дзвінки алярмують сторожу — як тільки хто підійшовби до скарбниці.

ЖАХЛИВА СМЕРТЬ. В монастирі оо. Василіян в Крехові згинув від рогів розшалілого бика Іван Шищин. Іменно 16. липня бик роздразнений горячом і мухами зірвав ланцюхи і вискочив на подвіре. Колиж Шищин намагався загнати його з поворотом, розлючений бик вхопив його на роги і підкинув в гору — на висоту 5. метрів. Падаючи з гори бідний наймит зломав собі карк і згинув на місці.

ЯКІ СКАРБИ ми маємо у своїй народній культурі, про це свідчать слідуючий факт: В Буенос-Айрес, столиці Арґентини усі пані носять від якого часу вишивані блюзки і сорочки, яко „крик“ моди. Наші дівчата і жіночі товариства з того приводу дуже добре заробляють. Так от запамятаймо собі те і не цураймося свого — як було до тепер.

НОВЕ ДИВО. Часописи німецькі заповіли новий винахід. Це одяги з заліза. Іменно зі сталевого дротику витягають американські фабрики таку тоненьку ниточку, що нічим не ріжниться від бавовняної і можна з неї ткати одяги. Одяги ті, впрочім не лискучі, не зношуються зовсім і є дуже легкі. Важать всього ½ kg. Цікаво тільки, чи при нинішній спеці можнаб в такому убранню ходити?

ГРІМ — І КОНІ. В часі бурі яка перейшла над Долиною здавалося громи світ зруйнують. Так густо били. Та скінчилося на страху, а найгірше вийшли з тої бурі коні. На одному пасовиску грім вбив відразу 12 штук.

МУДРИЙ ІЦИК жив собі в Семиринцях повіту Луцького. Казали, що з нього рабін колись буде. А тимчасом Іцик, що писався Бронштайн і мав чотири роки виміркував, що добре буде село підпалити. Отже як люди були в полі Іцине взяло сірники, залізло в одну стодолу і підпалило. А само пішло в світ. Село трохи не згоріло — але добрі люди вратували. А Іцика прилапали далеко — бо аж два кільометри за селом. Оттаке то мудре собі Іцине ай вай! Нівроки!

ХТО ЇСТЬ НАШІ ЯЙЦІ? Статистика виказує, що від початку 1928 року до тепер вивезено в Польщі 25 міліонів яєць. Вони мандрували головно до Німеччини, Франції, Анґлії і Голяндії. Рівнож до тих країв вивозить Польща масло, якого доси продано 3 і пів міліона кільоґрамів.

ГРІМ СПАЛИВ ЦЕРКВУ. В Магирові пов. Рава Руська вдарив підчас бурі грім в церкву, яка згоріла зовсім. Шкоду обчислюють на 100.000 зол.

РАБУНКОВІ НАПАДИ по селах множаться з дня на день. Минулого тижня знову в двох селах був напад на господарів в їх власній хаті. І так в селі Здепки, повіту володимирського, господар Михайло Филипюк продав кавалок ґрунту, але гроші потайком відніс до каси. Незадовго 3 узброєні збуї напали в ночи на хату Филипюка і зажадали, щоб видав їм гроші, які одержав за ґрунт. Але господар сказав, що грошей не має, бо зложив їх в касі. Збуї перешукали хату, а не знайшовши грошей загрозили господареви, щоби не доносив поліції про напад і повтікали. — В селі Сцєдво узброєні збуї напали на хату господаря Матея Петшика. Коли господар з синами стали боронитись, збуї побили їх і поранили револьверовими стрілами. Врешті підпалили обійстє і повтікали. Згоріла стайня і стодола. — В Головську пов. Турка напали нічю бандити на дім пароха о. Мисика. Коли почали влазити вікном, збудився о. Мисик, вхопив дубельтівку і вистрілив до драбуг. Усі кинулися до утечі. Родина о. Мисика пересиділа цілу ніч в страху — а рано найшли під вікном неживого бандита, якого о. Мисик постріли. Назвище того розбишаки — Тененецький.

І БОЖЕВІЛЬНІ БУНТУЮТЬСЯ. В Кошицях на Прикарпатській Україні в захисті для божевільних жінок вибух бунт. Божевільні покалічили одного сторожа, а коли другі намагалися вязати пошалілих жінок — ті поставилися так остро — що сторожі втікли. Завізвано поліцію. За той одначе час божевільні зробили барикаду (ніби шанець) з лавок і дверей і кидали в поліцію чим попало. І аж по двох днях удалося поліції позвязати усіх жінок. Добре то кажуть, що як баба одуріє — то най Господь заступить.

ГРАД. В пятницю 20. липня навістив громаду Журавець пов. Рава руська буровій з градом. Град той був величини волоського горіха, а на просторі 800 морґів знищив усе збіже, яке чекало серпа і потішало надією бідних людий. Окрім цього буря видерла з корінем до 50 дерев а одну стодолу рознесла зовсім.

НЕ ВІРТЕ ДУРИСВІТАМ! В поїзді Стрий—Дрогобич від якогось часу заявляються мантії, які запрошують проїздячих до гри в три карти. Дурні люди вірють в те, що вигають, а тимчасом так „виграють“ — що оден чоловік позбувся 300 зол. які взяв за корови і з розпуки трохи не кинувся під поїзд. Ледви люди того чоловіка уговкали, а дурисвіти зникли за той час — Бог зна куди.

БЮТЬ КОЛЬОНІСТІВ. Серед горячих жнив віджила ненависть селян до Жидів-кольоністів на Україні. Часописи большевицькі повні вісток про погроми. І так: біля Маріюполя селяни напали з косами і вилами на жидів-женців і потурбували їх. В другій кольонії коло Херсону потурбовано кільканайцять Жидів. Селяни не дозволяють Жидам зібрати засіяне з поля, побивають женців і косарів а збіже забирають для себе. Ті випадки є так численні, що уряд задумує вислати спеціяльне військо на охорону жидівських кольоній в часі жнив.

МОРСЬКА ВОДА є солона і пити її не можна. Через те кораблі мусіли брати зі собою дотепер великий запас води до пиття. Та ось Бельґієць Жовсон видумав маленький прилад, подібний до дудки через який можна пити і морську воду. Вода з моря очищується так в тій рурці — що до уст доходить свіжою і приємною так неначеб її тільки що витягнено з керниці.

НОВІ КНИЖКИ.

Степан Семчук: **„Пророки“** — біблійні оповідання. Частина перша. В-во „Вогонь“ випуск II. Жовква 1927. — стор. 128.16°. — В збірці маємо 3 оповідання: 1.) Обадія (про царя Йорама й його жінку розпустну Аталію та пророка Обадію, що спонукав своїх земляків до бою з ворогами й зрадниками свого власного народу, 2.) Йона (тут оброблений мотив, чи сміє пророк мати власну волю, чи мусить безоглядно виконувати Божий приказ) і 3.) Амос (пророк взиває до покаяння й грозить карою, одначе гордий цар убиває його, а всетаки Божа кара стрічає грішників). Оповідання автора простенькі, здебільш держаться біблійного сюжету. Стиль досить добрий, але мова незовсім поправна (невживані тепер форми: на земли, на місци, за ню, збагнимі, неуникнимі). Заслугує на увагу змагання автора навязати до старих тем сучасні події, а висновком цього заклик до сучасних признати свої прогріхи і зірватись до визвольного бою.

Собраніє сочиненій **И. Г. Наумовича:** томъ I книга 2 і 3, томъ II кн! 3. Изданіє О-ва им. Качковского. Львовъ 1927, стор. 153—471 і 321—526.8°. — У свойому часі (головно в 1870—1880-их роках) належали твори Наумовича до найкращих популярних творів у Галичині. Автор знав добре народню душу й умів до народу промовляти. Не можна теж зідмовити йому доброї волі й бажання піднести нарід наш з упадку й просвітити його. Звідсіль походить це, що твори Наумовича були в нас дуже популярні і безумовно мали великий вплив, хоч сам літературний хист Наумовича не був великий. Тепер уже не те, бо змінилися уже обставини й потрохи инші тепер вимоги до популярних творів (н. пр. діяльоґи майже зовсім тепер закинені). З цеї причини треба-би передруковувати з літературної спадщини Наумовича не все й змінювати подекуди мову, а головно правопис. Найцікавіщі з дидактичних творів Наумовича це оповідання з життя священиків (звичайно селянського походження), як вони вчилися серед труднощів набирати життевого досвіду й потім ставали добрими парохами, що любили своїх вірних і працювали для них (Записки старого священика о. Андрея), спомини з часів панщини (як пани знущалися над селянами) спомини з життя інтеліґентів, селянських синів, що власними силами вийшли в люде (Руський школяр), далі богато оповідань про потребу тверезости, як то Жиди розпянюють наших селян, а потім забирають їх майно (Не веди нас во іскушеніє, Втрафила коса на камінь), в кінці моралізуючі оповідання на всякі теми. Разить брак оповідань на теми національно-освідомлюючі. Деякі оповідання пливуть гладко і будять цікавість, бо автор почасти вдатно користується діяльоґом, переплітає оповідання споминами або епізодами з життя поодиноких осіб, а нераз згадує про деяких наших діячів 19 століття. Інші є дуже розтягнені і через це нудні (Повістка о 12 розбійниках). З боку реальної правди грішать оповідання з російського життя, що в них оповідається про ідеально добрих і чесних поліцмайстрів, ґубернаторів, князів і царів. Вдатні деякі казки для дітей. Найбільше разить чужа одежа видання — російські наголовки й завваги, а головно етимольоґічний правопис.

Е. Грицак.

В. Герасимович: **Мамона**, песа на 5 дій. Тернопіль 1928. Стр. 44. — Мало у нас під сучасний час театральних штук, які так відповідалиб умовам сільської сцени — як оця песа. Тема з селянського побуту і легкі декорації, гарна мова і цікава акція ставлять штуку на цій висоті, що її можна горячо поручити усім аматорським гурткам краю. Тернопільське Подільське Видавництво повинноб видати більш того рода книжок. — К.-к.

Надіслане.

Куплю кожну кількість цвіту липи, глухої кропиви, румянцю, зілля росички круглистої, полевих братків, центурії, кильника (полоничник, собаче мило), спорині (спориш), порошок дерези (пядича), листя смородині чорної, сушених овочів чорниць, брусниць і смородині чорної. Оферти з пробками слати на адресу: Теодор Панич, Львів, Скритка 96.

Продам дешево або видержавлю дерев. дім при гостинци о 3 покоях, передпокою, кухнею, пивницею і стрихом (надається на склеп). При домі ¾ морґа городу, ½ саду, ½ яринного. Відомість в Якєманичах 9 км. від Перемишля, уряд парохіяльний.

Семинаристка пошукує лекції або шиття на селі. С. Мазурова. Ольхівці п. Санок (для семинаристки).

Лекцію обійму на час ферій, з кляс нищих. Ласкаві зголошення слати: Благий гр. Серни п. Краківець

Інвентар церковний вийшов другим накладом, справлений по найновійшим вимогам. Ціна оправ. в тверду окладинку 3 зол. 50 сот., опрар. в мягку окладинку 2 зол. 75 сот. Порто 1 зол. 50 сот. до 2 зол 50 сот. Замовляти „Друкарня — Зборів“.

Ремісник 30 літ ожениться з панною, котра допоможе до отворення варстату. Зголошенря до Адміністрації.

Поручається новий будівельний матеріял, надзвичайно тревалий до будови всякого роду будинків. Матеріял цей узнаний спеціяльною комісією за найкращий і найпригідший до будови є рівночасно о 50% таньший від цегли. Охочих просимо оглянути його в новозаснованій фабриці під управою М. Пільха в Перемишлі ири вул. Стрихарській ч. 78. Тамже можна його й замовляти на догідні сплати.

Зредукована урядничка, яка швидко пише на машині прохає не маючи змоги прожити, прийняти її до праці за невеличкою нагородою найкраще в адвоката або в укр. інституції. Зголошення до „Укр. Голосу“ під „Зредукована“.

КОНКУРС Виділ Товариства „ДЕШЕВА КУХНЯ“ в Перемишлі оголошує конкурс на приняття ґімназійних учеників до бурси Товариства. Місячна оплата виносить 60 золотих. Оплату принимається частинно в харчах. На інвентар платиться одноразово при вступі 20 золотих. Подання з долученою карткою на відповідь треба вносити до дня 20. серпня 1928 р. на руки проф. Теодора Ґолійчука, ул. Снігурського ч. 10. в Перемишлі.

Прийму хлопця до столярської науки. Зголошення Перемишль, Вовче ч. 115 Іван Доротяк.

КОНКУРС. Виділ Товариства „Бурса св. О. Николая“ в Перемишлі оголошує конкурс на приняття ґімназіяльних учеників до бурси зглядно до „Ґімназійного Інститута“ на шк. р. 1928/29. Місячна оплата в Інституті з інституцьким харчем виносить 90 зол., з бурсацьким оскільки будуть вільні місця) 75 зол. платні з гори, натомісць місячна оплата в бурсі виносить 65 зол. платна так само з гори. На початку шкільного року оплата на інвентар виносить в Інституті одноразово 30 зол. а в бурсі одноразово 25 зол. платна при вступі. Бувші вихованки мають поновно внести подання. Залягаючі з оплатою не будуть приняті. Подання з долученою карткою на відповідь належить вносити по конець липня ц. р. до: Управи „Українського Ґім. Інститута“ в Перемишлі, вул. Баштова ч. 34. На случай приняття Виділ повідомить об цім петента. Перемишль, дня 9 липня 1928.

Виділ Тов. „Бурса св. о. Николая“ в Перемишлі.

Видавець і відвічальний редактор: Степан Навроцький
З друкарні Кнолєра і Сина в Перемишлі.